

Sagsnummer: 09.17.19-P19-8-25

Miljøtilladelse efter § 16 b, stk. 1 i *husdyrbrugloven*

**I/S Frydensbjerg
Skærlund Skolevej 20
7330 Brande**

Afgørelsesdato: 18. juni 2026

Copyright

Ortofoto (fra 2015 -) og skråfoto indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: <http://sdfe.dk/om-os/lovstof/ret-tigheder-og-vilkaar/>

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag 1.

Indhold

DATABLAD	4
ANSØGNINGEN	5
HISTORIK	5
AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE	5
VILKÅR	6
LOVGRUNDLAG	9
BIAKTIVITETER	9
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	9
GYLDIGHED	9
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	10
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	10
BELIGGENHED OG PLANLÆGNINGSMÆSSIGE FORHOLD	10
PLACERING AF ANLÆGGET	10
LANDSKABELIGE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	12
KULTURHISTORISKE VÆRDIER	14
NATUR	15
PÅVIRKNING AF NATUR	15
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	18
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	19
FORURENING OG GENER	19
GENERELLE GENER	19
LUGT	19
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD	22
AFFALD	22
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING	22
TRANSPORT	23
SPILDEVAND	24
HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	25
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	26
BAT – TEKNIK MED HENBLIK PÅ REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION	26
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	27
KLAGEVEJLEDNING	28
INTERESSENTLISTE	29
BILAG	30

Datablad

Husdyrbruget		Konsulent	
Bedrift Cvr	17717871	Konsulent Cvr	27428843
Husdyrbrugets navn	I/S Frydensbjerg	Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO I/S
Beliggenhedsadresse	Skærlund Skolevej 20	Konsulentnavn	Nina Laudal Jensen
Postnummer	7330	Konsulentadresse	Birk Centerpark 24
By	Brande	Konsulentpostnummer	7400
Ansøger		Konsulentby	Herning
Ansøgersnavn	I/S Frydensbjerg v/Jan Volmar og Birgit Hoffmann	Konsulenttelefon	96296642
Ansøgeradresse	Skærlund Skolevej 20	Konsulent-email	nlj@sagro.dk
Ansøgerpostnummer	7330	Ejendom	
Ansøgerby	Brande	Ejendomsnummer	1464177
Ansøgertelefon	61766944	CHR numre	74506
Ansøger-email	frydensbjerg@mvb.net	Matrikler på ejendomsnummer	
		Matrikel: 9am - Skærlund By, Brande	
		Matrikel: 9an - Skærlund By, Brande	
		Matrikel: 9ab - Skærlund By, Brande	
		Matrikel: 9æ - Skærlund By, Brande	
		Matrikel: 9e - Skærlund By, Brande	
		Matrikel: 9f - Skærlund By, Brande	
		Matrikel: 9z - Skærlund By, Brande	

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 2. juni 2025 modtaget en ansøgning om en § 16b-miljøtilladelse jævnfør *husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget, Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande.

Ansøger ønsker en udvidelse af produktionsarealet¹ med 1.669 m² i forhold til det nuværende produktionsareal på 3.075 m². Forøgelsen af produktionsareal sker ved at der indsættes etageinventar, der pr. m² gulv har et større antal m² produktionsareal. Der ønskes også etableret en møddingsplads på 144 m², samt en fodersilo på 80 m³. Endelig ønskes der mulighed for at flytte to mindre siloer fra den østlige til den vestlige side af den store fodersilo. Der er en produktion af æglæggere på ejendommen.

Der er søgt om en miljøtilladelse efter "flexmodellen", for at opnå en mere fleksibel produktion på husdyrbruget, så antal høns og driftsform (økologisk/konventionelt) frit kan ændres inden for rammerne af dyrevelfærdsreglerne. En sådan fleksibilitet er ikke mulig i forhold til husdyrbrugets nuværende miljøtilladelse.

Husdyrbruget har i ansøgt drift et samlet produktionsareal på 4.744 m², hvorpå der er fjerkræ. Der foretages ikke bygningsmæssige ændringer.

Hvis husdyrbruget på Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, skal de tillades samlet.

Forureningsmæssig forbundethed mellem to husdyrbrug er defineret ved, at der maksimalt er 100 meter mellem husdyrbrugen anlæg, eller der maksimalt er en afstand mellem deres anlæg, svarende til 50% af den ukorrigerede geneafstand for enkeltbeboelse.

Den ukorrigerede geneafstand til enkeltbeboelse er beregnet til 97,4 meter. Da der er mere end 100 meter (og dermed også mere end 50% af 97,4 meter) til nærmeste andet husdyrbrug, kan husdyrbruget på Skærlund Skolevej 20 ikke være forureningsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug. Dermed er spørgsmålet om teknisk- eller driftsmæssig forbundethed irrelevant.

Husdyrbruget på Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande, skal derfor ikke tillades sammen med et andet husdyrbrug.

Historik

8 års drift

For 8 år siden var den gældende produktionstilladelse en §11 miljøgodkendelse fra 17. januar 2017 til 17.706 årshøner (konsumæg, gulvdrift + gødningskumme + udeareal, økologiske), svarende til 3.075 m² produktionsareal.

Nudrift

Produktionsarealerne var de samme i nudrift, som i 8 års drift.

Afgørelse om miljøtilladelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til ejendommen beliggende på Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande, med de stillede vilkår. Miljøtilladelsen meddeles i henhold til § 16 b, stk. 1, i *husdyrbrugloven*, samt reglerne i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Det er Ikast-Brande

¹ Produktionsareal: Det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes vurderer Ikast-Brande Kommune, at etableringen af møddingspladsen og siloen på 80 m³ er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

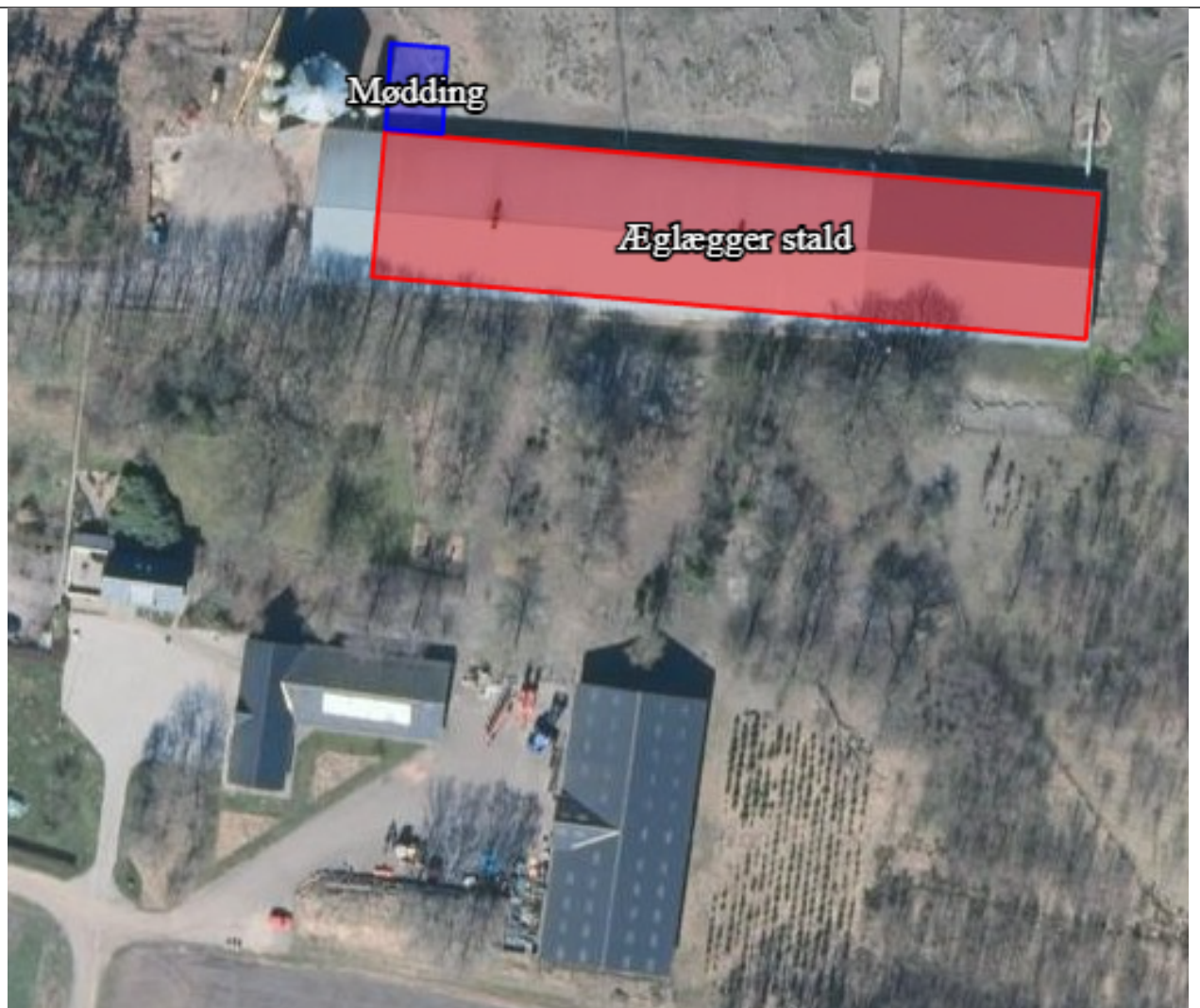
Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøtilladelse.

Miljøtilladelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbruges virkninger på miljøet.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøtilladelsen med tilhørende bilag.					
2. Produktionsareal, dyretyper, staldindretning og gødningsopbevaring m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:					
Stalde og produktioner					
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Produktionsareal (m ²)
Æglæggestald	3075	Blandet ventilation	6 m	(#785588) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	4744
Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem indeholder muligheden for;					
- Høner, konsumæg. Økologiske, fler-etagesystem med bånd					
- Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd					
Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Areal (m ²)			
Mødding	Fast	144			

3. Der må kun indsættes op til 40.00 høns, svarende til 40.000 stipladser i husdyranlægget – uanset mulighederne indenfor de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler eller andre regler.
4. Eventuelle ændringer i ejerforhold, eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift, skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
5. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøtilladelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
6. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret – og dateret - beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være udarbejdet senest 18. september 2026, og indeholde en afløbsplan.
7. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

8. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (<https://husdyrvejledning.dk/media/r5zhwbhd/retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf>).

Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

9. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjeregninger afholdes af husdyrbruget.

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ²
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A) *

* Støjens maksimalværdi – peak-værdi – må om natten (kl. 22 - 7) ikke overstige 55 dB(A) ved nabobeboelser.

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

10. Rengøringsmidler der anvendes i ægpakkeriet, hvor vaskevandet afledes til senere udsprinkling, skal være Svanemærket eller have egenskaber, der svarer til Svanemærket rengøringsprodukter.

² dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

11. Æglæggestalden skal være indrettet med gødningsbånd, der tømmes mindst 2 gange ugentligt med et interval på minimum 3 dage
12. Husdyrbrugets gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
13. Der skal føres logbog, hvori følgende registreres: - Tidspunktet for tømning af gødningsbånd (dato) - Enhver form for driftsstop af gødningsbånd med angivelse af årsag og varighed.
14. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere en én uger.
15. Logbogen (fysisk eller elektronisk) skal opbevares i mindst fem år på husdyrbruget, og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 248081, version 4, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 10. juni 2026.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 b, stk. 1 i *husdyrbrugloven*, da det ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a, men har et produktionsareal, som er større end 100 m².

Miljøtilladelsen er udarbejdet efter *husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ er indarbejdet.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *miljøbeskyttelsesloven*^{iv} eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøtilladelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Naboer og andre berørte er den 21. april 2026 blevet orienteret om ansøgningen med 14 dages frist for kommentarer, jævnfør § 56 i *husdyrbrugloven*, samt muligheden for at få udkastet tilsendt, når det forelå. Orienteringen gav ikke anledning til bemærkninger, eller ønsker om at få udkastet tilsendt.

Afgørelsen om miljøtilladelse er truffet den 18. juni 2026, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer> den 18. juni 2026. Afgørelsen vil desuden blive lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden <https://dma.mst.dk/>.

Gyldighed

Miljøtilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøtilladelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøtilladelse efter reglerne i *husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

Placering af anlægget

Krav til placering af anlæg m.v.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt:

- ☐ i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- ☐ i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende
- ☐ i en afstand mindre end 50 meter fra de to ovennævnte områder
- ☐ i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Derudover er der følgende afstandskrav:

- ☐ 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning
- ☐ 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning
- ☐ 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m² – ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal der desuden være mindst 100 meter til åbne vandløb og til søer større end 100 m²
- ☐ 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej
- ☐ 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed
- ☐ 15 meter til beboelse på samme ejendom
- ☐ 30 meter til naboskel.

Endelig skal ny bebyggelse som udgangspunkt placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, lige som byggeriet skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ejendommens eksisterende og planlagte produktionsanlæg ligger samlet på adressen Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande.

Situationsplan. 1: Fodersiloer; 2: Ægpackeri og foderrum; 3: Hønsestald; 4: Ny mødding; 5: Stuehus; 6: Garage; 7: Maskinhus; 8: Maskinhus

Produktionsanlægget ligger cirka 7,1 km sydvest for Brande, der er nærmeste byzone, og ca. 18,3 km vest fra nærmeste sommerhusområde. Nærmeste samlede bebyggelse er med udgangspunkt i Buelundvej 1, 7330 Blåhøj der ligger cirka 2,4 km syd for produktionsanlægget. Område i landzonen, der i lokalplan er udlagt til bolig- eller offentligt formål, er beliggende ca. 5,6 km mod nordøst. Nærmeste nabobeboelse (Skærlund Skolevej 24, 7330 Brande) ligger ca. 225 meter nord for det den ønskede møddingsplads. Skærlund Skolevej 24, 7330 er ejet af ansøger. Nærmeste nabo uden landbrugspligt, der ikke er ejet af ansøger, er Kratlundvej 19, 7330 Brande, som er beliggende ca. 775 meter syd for husdyranlægget.

Udvidelsen og ændringen af staldsystemet finder sted i eksisterende bygning.

Der er desuden søgt om tilladelse til anlæggelse af en møddingsplads umiddelbart nord for den vestlige ende af det eksisterende husdyranlæg, samt en ca. 12 meter høj fodersilo, hvis rumindhold er ca. 80 m³.

Afstandskrav i henhold til husdyrbruglovens §§ 6 og 8.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune konstaterer, at de generelle afstandskrav er overholdt.

Nærmeste	Afstand (m)	Beskrivelse	Afstandskrav (m)
Byzone	>7100	Brande	
Samlet bebyggelse	>2100	Blåhøj	
Nabobeboelse	241	Skærlund Skolevej 24	50 m
Kirkebyggelinje	>1900	Skærlund kirke	
Sommerhusområde	>18000	Skovbrynet i Vesterlund	50 m
Naboskel	40	Målt fra ny mødding til Skærlund Skolevej 24 (ejet af ansøger)	30 m
Beboelse på samme ejendom	52		15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	Ukendt	25 m
Almen vandindvinding	>50		50 m
Ikke almen vandindvinding	103	Boring 104.1358	25 m
Vandløb	427	Sydvest for ejendommen	15 m
Dræn/grøft	>15	Ingen åbne dræn nærmere end 15 m fra bygninger	15 m
Sø	140	§3 sø syd for hønsestalden	15 m
Offentlig vej – privat fællesvej	70	Skærlund Skolevej	15 m

Desuden ændres der ikke på de eksisterende bygninger, lige som der ikke bygges nye stalde. Det ønskede gødningsopbevaringsanlæg (møddingsplads) overholder afstandskravene i *husdyrbrugets lov* §§ 6, 7 og 8.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra produktionsanlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøtilladelsen overholdes. Ikast-Brande Kommune vurderer også, at etableringen af en ny fodersilo og møddingspladsen er erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Landskabelige og geologiske værdier

Landskabelige bevaringsværdier

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monotonie besidder en særlig fortælleleværdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

I Kommuneplan 2025-2037 for Ikast-Brande Kommune er de landskabelige bevaringsværdier delt op i to kategorier: værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) og uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber).

De værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) rummer en stor fortælleleværdi for eksempel ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevands-

sletterne samt hederne og plantagerne. Ofte kan man aflæse, hvordan landskabet er skabt. For eksempel er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber) er generelt almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land. De er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m. spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt ikke er visuelt og støjæssigt påvirket af større tekniske anlæg som for eksempel større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder m.m.

Geologiske bevaringsværdier

De geologiske værdier omfatter lag i jorden (jordprofiler) eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn's natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånende smeltvandslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

Udpegningerne i Kommuneplan 2025–2037 for Ikast-Brande Kommune er primært nationalt udpegede geologiske værdier:

- Søhøjlandet
- Isenbjerg
- Bølling Sø
- Kulsø-Rørbæk Sø
- Sepstrup-Vrads Sande.

Dog er der også en enkelt lokal udpegnings – Linnebjerg – som er en bakkeø nordvest for Faurholt.

Områder af geologisk interesse er især sårbare over for, at man graver materialer og opfyldning bort. Det kan få den konsekvens, at man kommer til helt at udslette geologiske informationer.

Kommunen konstaterer

Der bygges ikke nyt husdyranlæg, men en møddingsplads op ad det eksisterende husdyranlæg, og en fodersilo ved de eksisterende seks fodersiloer. Ikast-brande Kommune vurderer, at det ikke påvirker hverken de landskabelige forhold, eller geologiske værdier, hvorfor der ikke er foretaget en nærmere vurdering af disse.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at ansøger har taget de nødvendige hensyn til den landskabelige værdi ved at etablere møddingspladsen og fodersiloen således at eksisterende byggeri afskærmer for indsigts til dem fra nærliggende fredskov

- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

Kulturhistoriske værdier

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen føjer hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. De kulturhistoriske værdier knytter sig til historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Værdierne knytter sig også til historien om, hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener de en særlig beskyttelse.

I Kommuneplan 2025-2037 for Ikast-Brande Kommune er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen udpeget. De kulturhistoriske værdier er delt op i to kategorier: Værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier.

De værdifulde kulturmiljøer kan for eksempel være kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De kulturhistoriske bevaringsværdier kan for eksempel være mindesten og monumenter, enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller sten- og jorddiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder, at når der udvikles inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder, så skal det ske med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier. På den måde kan det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Jævnfør Kommuneplan 2025–2037 for Ikast-Brande Kommune, skal det undgås, at nyt byggeri, anlæg eller ændringer i landskabet udformes eller placeres på en måde, der forringer oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturhistoriske værdier.

Kommunen vurderer

Det der etableres – møddingspladsen og fodersiloen - er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Fredede områder
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Værdifulde kulturmiljøer.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser i området. Den nye møddingsplads og fodersilo vil indgå som en

naturlig helhed med resten af ejendommens bygninger. De ansøgte etableringer kan derfor tillades i forhold til de gældende retningslinjer beskrevet for de kulturhistoriske værdier i Kommuneplan 2025–2037 for Ikast-Brande Kommune.

Natur

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakemission i ansøgt og i 8-års drift³ fra husdyrbruget er vist i nedenstående tabel:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3055,1	403,2	3458,3
8 års-drift	2952,0	0,0	2952,0

Der er således en meremission på 506 kg N pr. år fra husdyrbruget i ansøgt drift sammenlignet med driften for 8 år siden.

Ammoniak og natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. en kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

I henhold til *husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder. Der er tale om en forbudszone.

Natura 2000-områder er naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Der er tale om en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar⁴- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Jævnfør *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, defineres naturtyperne, omfattet af *husdyrbrugloven*, i tre kategorier:

Kategori 1-natur: Nærmere bestemte naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder.

³ 8 års-drift: Den drift som var tilladt 8 år før godkendelsestidspunktet.

⁴ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområder er beskyttede vandområder med særlig betydning for fugle.

Kategori 2-natur: Visse naturtyper beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *naturbeskyttelseslovens*^v § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur: Naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *naturbeskyttelseslovens* § 3, og nærmere definerede ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation – se nedenfor). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, som den aktuelle ansøgning drejer sig om, som hovedregel højst være en **total**-deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladelige **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

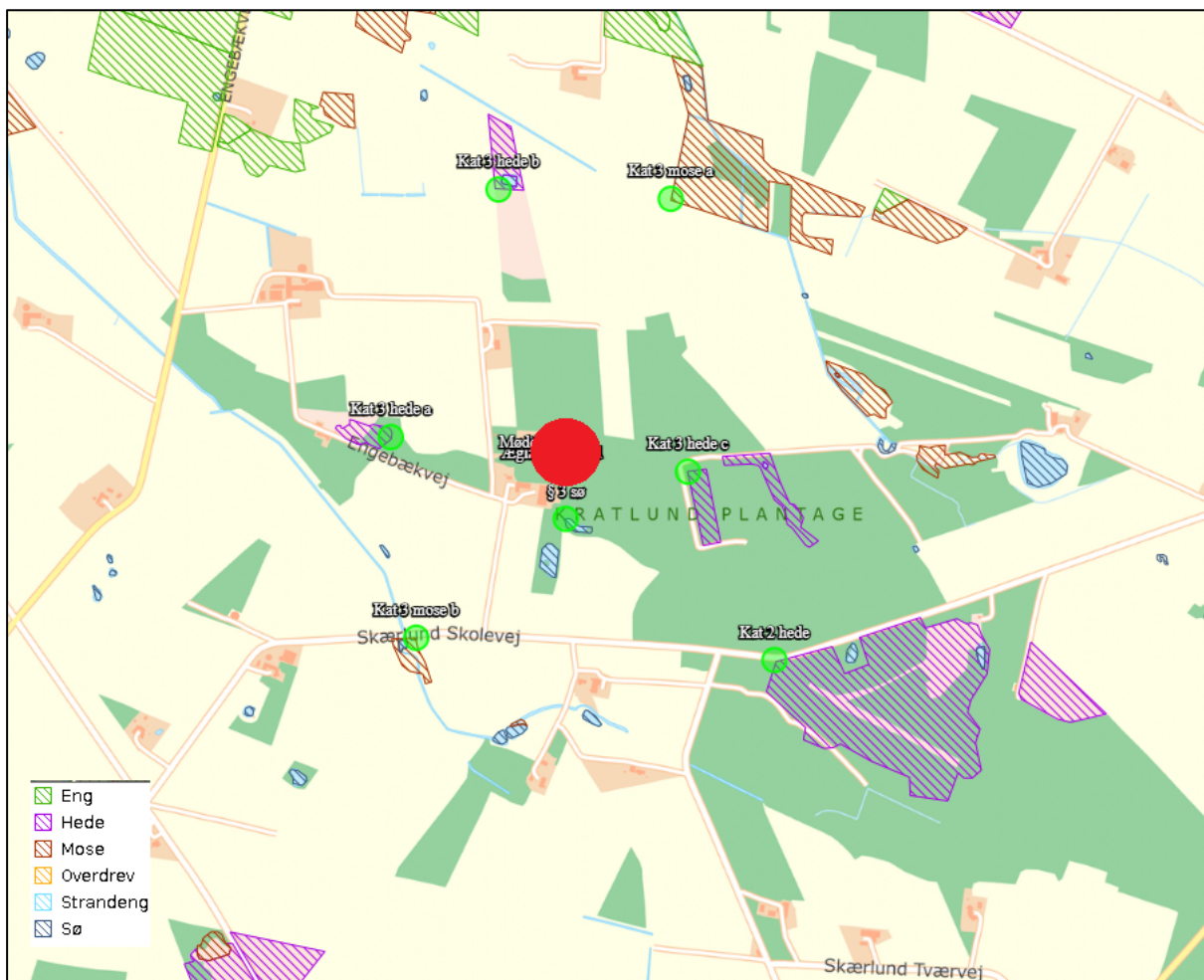
Antallet af husdyrbrug i nærheden opgøres som en summering af:

- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N (ammoniakkvælstof) pr. år inden for 200 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 meter.

(Afstandene måles mellem det mest kritiske naturpunkt og et nærmere defineret centrum for det eller de pågældende husdyr).

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år. I forhold til kategori 3-natur skal kommunen efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale **mer**deposition. Kravet kan ikke stilles lavere end en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år som følge af ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

Kommunen skal vurdere om udvidelsen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder. Vurderingen tager udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre en totaldeposition eller en merdeposition, som vil resultere i en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

Kortskitse: Placering af nærliggende §3-beskyttet natur

I IT-ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig/væsentlig ændret påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur er en nedbrudt højmoser (type 7120.0), som ligger i Habitatområde nr. 63 (Mose ved Karstoft Å). Afstanden til habitatområdet er ca. 3,9 km. Nærmeste Fuglebeskyttelsesområde (nr. 37, Borris Hede) ligger i øvrigt ca. 16 km vest for husdyrbruget.

Den beregnede ammoniakdeposition til nærmeste kategori 1-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år.

Da beregningen viser, at området modtaget en totaldeposition på under 0,2 kg N pr. ha pr. år betyder det desuden, at beskyttelseskriteriet er overholdt, uanset hvor mange husdyrbrug der i øvrigt måtte være i nærheden (kumulation).

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur er en hede, som ligger ca. 750 meter sydøst for husdyrbruget. Beregningen til nærmeste kategori 2-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget, også her vil være 0,3 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3-natur er en hede, som ligger ca. 270 meter øst for husdyrbruget. Der ligger også en hede ca. 320 meter vest for anlægget, samt et par moser ca. 550 meter og 650 meter hhv syd og nord for husdyrbruget. Den størst beregnede merdeposition til kategori 3 natur er 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Der er ikke registreret ammoniakfølsom skov indenfor 5 km fra husdyrbruget.

Alt i alt er beskyttelsesniveauet til kategori 3-natur overholdt.

§ 3-natur

Nærmeste naturområde - der ikke er kategori 1, 2 eller 3 natur - der er beskyttet af *naturbeskyttelseslovens* § 3 er en sø, der er registreret ca 160 meter syd for husdyranlægget. Totaldepositionen og merdepositionen af ammoniak-N er hhv. 0,6 kg og 0,1 kg

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, er overholdt. Samtidig er kravet til merdeposition til kategori 3-natur overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at udvidelsen ikke vil medføre en forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder, idet der ikke vurderes at være tale om særlige tilfælde, hvor dette er påkrævet. Ligeledes vurderes det, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet efter *naturbeskyttelseslovens* § 3. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder.

Påvirkning af bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets^{vi} bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) har undersøgt forekomsten af bilag IV-arter i Danmark i et kvadratnet på 10 km X 10 km – i hvert kvadrat registreres tilstedeværelse eller fravær af arten. I det kvadratnet, som omfatter det ansøgte, er der fundet følgende bilag IV-arter: Vandflagermus, Sydflagermus, Odder, Markfirben, Stor Vandsalamander, Spidssnudet Frø.

Jævnfør Danmarks Miljøportals Naturdata er der indenfor en radius af 1 km fra husdyrbruget ikke er sket registreringer af bilag IV-arter.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Jord, grundvand og overfladevand

Miljøpåvirkningen fra kvælstof, fosfor, ammoniak og zink i forhold til jord, grundvand og overfladevand begrænses via generelle miljøregler. Der er gennem lovgivningen fastsat regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, grundvand, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestande af vilde dyr og planter. Der er i den forbindelse fastsat lofter for den højst tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. ha fra gødning, og der er bestemmelser om anvendelse af efterafgrøder for at mindske kvælstofudvaskningen. Ligeledes er der fastsat regler om anvendelse af bestemte udbringningsteknikker – eksempelvis langs visse naturtyper.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte ikke indebærer nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder Natura 2000-vandområder⁵ - når de til enhver tid gældende generelle miljøregler overholdes.

Forurening og gener

Generelle gener

I forhold til at begrænse eksempelvis lys, støv, støj, rystelser samt uhygiejniske forhold som følge af husdyrholdet og produktionen, opbevaringen og håndtering af husdyrgødning m.v. vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende på grund af det pågældende husdyranlægs placering samt afstanden til de nærmeste naboer.

Lugt

Lugtgener fra anlæg

Lugten fra husdyrbrug kommer fra stalde, gødningsopbevaring og i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Den lugt, der udledes fra stalde og lignende husdyranlæg angives som "lugtemissionen". Størrelsen på emissionen fra et husdyranlæg afhænger af, hvilke dyretyper der er på stald, hvilken staldtype der er tale om, og hvor stor en overflade, der afsættes husdyrgødning på.

Landzone betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde. Det betyder, at beboere i landzone skal tåle en større lugtgener end beboere i landsbyer (samlet bebyggelse og lokalplanlagte boligområder i landzone) og i byzone.

Der er dog i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* fastsat en række lugtgenekriterier og tålegrænser for lugt i forhold til tre område- og beboelsestyper: Byzone, visse områder i landzone⁶

⁵ Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

⁶ "Visse områder i landzone" indbefatter: Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end seks beboelsesbygninger på hver

og enkeltbolig (uden landbrugspligt og som ikke ejes af den ansvarlige for husdyrbrugets drift) i landzone, på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁷ pr. m³ luft efter Miljøstyrelsens lugtmodel og 1, 3 og 10 LE⁸ pr. m³ luft efter den såkaldte FMK-model⁹. Tålegrænserne er et udtryk for den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende område- eller beboelsestype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område- eller beboelsestype, hvor de fastsatte tålegrænser netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte tålegrænser ikke overskrides i mere end 1 procent af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler.

Lugtgeneafstande beregnet efter Miljøstyrelsens lugtmodel forøges, hvis der inden for 300 meter af byzone eller visse områder i landzone er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstande beregnet efter Miljøstyrelsens lugtmodel, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af det husdyrbrug, som den aktuelle ansøgning drejer sig om. Dette sker for at tage højde for den samlede lugtpåvirkning (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning, total set, som omkringboende udsættes for.

Lugtgeneafstande beregnet efter Miljøstyrelsens lugtmodel formindskes, hvis staldanlægget ligger nord for en af de nævnte område- eller beboelsestyper. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer betyder, at der er et lavere luftskifte i stalden som derved medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

For lugtgeneafstande beregnet efter FMK-modellen korrigeres ikke for kumulation eller vindretning.

Den lugtgeneafstand der skal overholdes i de enkelte tilfælde, er den længst beregnede efter de to modeller – Miljøstyrelsens model og FMK-modellen

Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk beregner hvilke afstande, der mindst skal være fra staldanlægget til de forskellige beboelsestyper for at kravene til maksimal lugtgene er overholdt.

I nærværende sag er de længste lugtgeneafstande for enkeltbolig, visse lokalplanlagte områder i landzone og samlet bebyggelse, samt byzone/sommerhusområde, dem der er beregnet efter FMK-modellen. Da beregnede geneafstande efter FMK-modellen ikke skal korrigeres for eventuel kumulation eller vindretning, er den ukorrigerede og den korrigerede geneafstand i tabellen nedenfor.

sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget (samlet bebyggelse).

⁷ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁸ LE: Lugtenheder

⁹ FMK-modellen er udarbejdet af den tidligere Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK)

Af nedenstående tabel fremgår, at de aktuelle afstande fra husdyrbrugets lugtcentrum (vægtet gennemsnitsafstand) til henholdsvis nærmeste nabo uden landbrugspligt, visse områder i landzone og byzone er længere end de afstande der minimum skal være (korrigerede geneafstand) for at lugtgeneafstanden/lugtgenekriteriet er overholdt.

Samlet resultat af lugtberegning						
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Engerbækvej 82 	0	FMK	97,4	97,4	1081,7	Ja
Kratlundvej 19 	0	FMK	97,4	97,4	788,4	Ja
Buelundvej 1 	0	FMK	173,2	173,2	2315,3	Ja
Brandlund By, Brande 	0	FMK	308	308	7254,8	Ja
Sommerhusområde 	0	FMK	308	308	18338,7	Ja

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 389 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer (beboelser), der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke. Disse naboer betragtes efter praksis som hørings¹⁰- og klageberettigede. Ejere og brugere af beboelser inden for konsekvenszonen, samt naboer og beboere af beboelser beliggende på matrikler, der grænser op til matriklen, hvorpå produktionsanlægget ligger, er blevet orienteret om ansøgningen.

Kommunen vurderer

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets staldanlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med håndtering af husdyrgødning.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt fra staldanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne. Lugtgenerne er beregnet til at ligge væsentligt under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for boliger i byzone, visse områder i landzone og enkeltboliger uden landbrugspligt er begrænset og ikke ud over, hvad der må forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

Møddingspladser – herunder gødningscontainer eller -vogne på møddingspladsen er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler. Det generelle krav om overdækning af møddinger – i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen – gælder ligeledes opbevaring af fast husdyrgødning i container eller vogn. Overdækningen reducerer ammoniakemissionen, men forventes også at nedsætte lugtemissionen fra den faste husdyrgødning. Det kan dog ikke undgås, at der forekommer lugt fra husdyrgødningen, i sær i forbindelse med at der flere gange i løbet af en uge sker udmugning til pladsen, containeren eller vognen.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til alle tre område- /beboelsetyper i det konkrete tilfælde.

¹⁰ Høringsberettigede naboer: Ejere og brugere af beboelser, beliggende på matrikler, som matrikulært grænser op til den matrikel/matrikler, hvorpå husdyrbrugets produktionsanlæg ligger. Det er Ikast-Brande Kommunes skøn, at det er af underordnet betydning at høre ejere af matrikler, uden beboelse, som grænser op til husdyrbrugets matrikler (både dem med og uden produktionsanlæg).

- Projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og vilkår for miljøtilladelsen – drives på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Fluegener og uhygiejniske forhold

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr.

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent. Høns spiser fluelarver og der er således ikke fluer i stalden. Rottebekæmpelse sker via privat sikringsordning.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Ansøger skal kontakte Ikast-Brande Kommune straks, hvis der konstateres rotter på ejendommen. Jævnfør vilkår 8 kan Ikast-Brande meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjerne fra Aarhus Universitet, om fluebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Rotter forudsættes bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

Affald

Ansøgers oplysninger

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativene for Ikast-Brande Kommune, og det kildesorteres i fraktioner efter gældende affaldsregler.

Døde dyr opbevares i fryser og afhentes af DAKA ved behov.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ^{vii}* for erhvervsaffald efterleves.

Olie- og kemikalieopbevaring

Ansøgers oplysninger

På ejendommen anvendes der forskellige former for olie, herunder dieselolie og smøreolie. Dieselolie bruges til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i maskinhuset i tre overjordiske tanke med følgende kapacitet og årstal:

- 5.900 liter (opstillet i 2019)

- 1.800 liter (opstillet i 2010)
- 1.800 liter (opstillet i 2008)

Alle tanke er placeret på fast bund uden afløb og er udstyret med overfyldningsalarm for at minimere risikoen for jordforurening ved påfyldning.

Smøreolie bruges til vedligeholdelse af traktorer og andre maskiner. Den brugte olie (spildolie) opbevares i 200-liters tromler i maskinhuset. Tromlerne er ligeledes placeret på fast bund uden afløb.

På ejendommen anvendes der kemikalier i meget begrænset omfang. Ejendommen drives økologisk på nuværende tidspunkt og derfor opbevares der ikke pesticider. Der opbevares mindre mængde af kemikalier i form af rengøringsmidler.

Kommunen vurderer

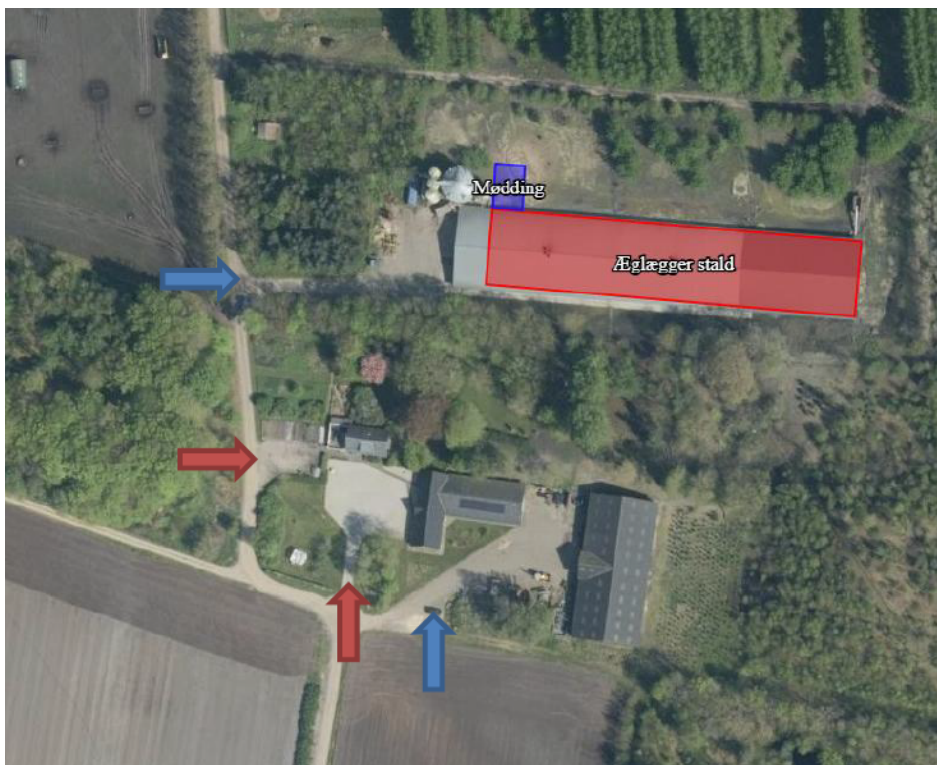
Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at *olietankbekendtgørelsen*^{viii} skal overholdes. Især gøres der opmærksom på kapitel otte om egenkontrol.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening. Endvidere vurderes det, at placeringen af olietankene ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og/eller grundvand.

Transport

Ansøgers oplysninger

Til ejendommen er der fire indkørsler (se kortskitse). Det er primært den nordligste og den sydøstligste indkørsel, der anvendes i forbindelse med driften. De midterste er indkørsler til stuehuset. De fleste tunge transporter til og fra ejendommen vil ske ved den nordligste udkørsel. Der er ingen nabobeboelser i nærheden af de nuværende indkørsler.

Kortskitse af til- og frakørselsveje

Transporter sker i forbindelse med håndtering af dyr, afhentning af æg, bortkørsel af husdyrgødning, levering af foder m.m. Hovedparten af de daglige transporter foregår i dagtimerne. Udsætning af gamle høner, samt indsætning af nye hønniker kan forekomme uden for normal arbejdstid.

I nedenstående tabel er der angivet et forventet antal transporter. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Tabel 1, oversigt over antal transporter pr. år

Antal transporter	Nudrift	Ansøgt drift
Husdyrgødning	30	40
Foder	52	52
Afhentning af æg	104	104
Transport af dyr fra ejendommen	1	4
Transport af dyr fra ejendommen	1	4
DAKA, afhentning af døde dyr	26	26
Dagrenovation	26	26
Øvrige	15	21
I alt	255	277

Æg afhentes to gange ugentligt, normalt på hverdage og i dagtimerne. Foder leveres cirka én gang om ugen, og aflæsningen foregår hurtigt.

Det tilstræbes, at alle aktiviteter i forbindelse med den normale drift finder sted i tidsrummet kl. 07.00–18.00 på hverdage, og ikke på søn- og helligdage.

DAKA afhenter døde dyr, når containeren er tilmeldt til tømning.

Udsætning af høner samt indsætning af nye høns tilpasses aftageres og opdrætteres planer. Derfor kan det ske udenfor for normal arbejdstid. Da der er tale om årlige aktiviteter, forventes de ikke at medføre unødige gene.

Antallet af transporter forventes at stige en smule, som følge af en mindre stigning i antal høns.

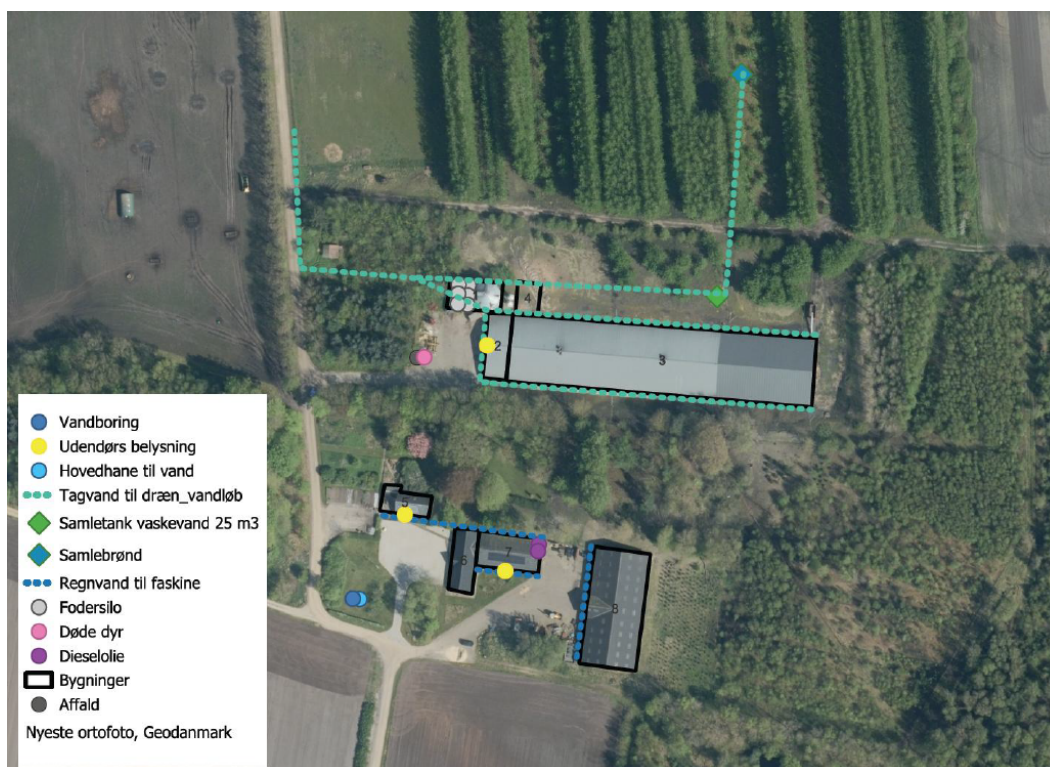
Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at antallet af transporter er normalt for denne type og størrelse af husdyrbrug. Kommunen vurderer, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Sanitært spildevand afledes til septiktank med en bundfældningstank på ca. 2 m³. Ejendommen er tilmeldt tømningsordning. Der er direkte udledning i grøft.

Staldene tørrengøres hovedsageligt. Vaskevand fra stald og vaskeplads opsamles i samletank og udsprinkles på udsprinkningsarealet i hønsegården tilplantet med pil og poppel, som opsuger næringsstofferne. Tagvand fra den nyeste del af stalden ledes til forsinkelsesbassin og tagvand fra den ældste del ledes til dræn og videre til grøft og derfra til vandløb.

Vaskevand fra ægpakkeri vil fremadrettet blive ledt til opsamling i samletank og udsprinkles eller afledes til anden godkendt opsamling.

Tagvand fra de øvrige bygninger afledes via faskine til dræn.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune bemærker, at der ikke bygges nyt i forbindelse med det ansøgte og vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende regler. Vand fra vaske af staldene og ægpakkeri udsprinkles som restvand på beplantet markareal. Der stilles vilkår om at rengøringsmidler, der anvendes i ægpakkeriet skal være Svanemærket, eller have en sammensætning, der svarer til Svanemærkede rengøringsprodukter.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Ansøger oplyser

Møg fra husdyrholdet transporteres ud af stalden via gødningsbånd mindst to gange ugentlig og opbevares i container på ny møddingsplads. Hønsemøg afsættes til biogas, mens afgasset gylle leveres retur til gyllebeholdere på Engebækvej 51, 7330 Brande.

Kommunen vurderer

Ifølge *husdyrgødningsbekendtgørelsen*^{ix} vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkeligt til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyst, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og at overholdelsen af de generelle miljøregler vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

Ikast-Brande Kommune forudsætter, at fast husdyrgødning, der opbevares i container eller eventuelt vogn på møddingspladsen, skal være overdækket med vandtæt og tætsluttende materiale.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøgodkendelse eller miljøtilladelse, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statistisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravene til den maksimale emission (emissionsgrænseværdien) er fastlagt i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3. Kommunen kan dog i særlige tilfælde fravige kravet, hvis ansøgeren godtgør, at det konkret ikke vil være proportionalt at opfylde kravet i forhold til hvad, der er økonomisk eller teknisk muligt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Husdyrbrug, der er omfattet af IE-direktivet, skal ud over ovenstående generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens såkaldte BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT.

I det følgende er ammoniakemissionen fra husdyrbruget vurderet i forhold til Ikast-Brande Kommunes niveau for BAT. Ved Ikast-Brande Kommunes vurdering i relation til BAT indgår – ud over gældende national lovgivning – Miljøstyrelsens Teknologi-blade, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning, klagenævnspraksis samt kravene i EU-kommissionens seneste konklusion og referencedokument om BAT for intensivt opdræt af fjerkræ og svin.

BAT – teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission

Ansøgers oplysninger

Det valgte staldsystem er Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem, der indeholder muligheden for;

- økologisk produktion (*Høner, konsumæg. Økologiske, fler-etagesystem med bånd*)
og
- konventionel produktion (*Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd*)

Flexgruppen er valgt som staldsystemet, for at give mulighed for at kunne skifte mellem konventionel og økologisk produktion.

Uanset hvilken produktionsform der vælges, ønskes der ikke tilladelse til at indsætte flere høns end det der svarer til 40.000 stipladser til fjerkræ (grænsen for IE-brug)

Virkemidlet – 2 gange ugentlig udmugning, der har en reducerende effekt på emissionen af ammoniak er valgt.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune bemærker, at husdyrbruget efter det oplyste overholder emissionsgrænserværdien vedrørende ammoniak.

Der er metodefrihed med hensyn til valg af stalddtype og miljøteknologi. Den samlede ammoniakfordampning fra husdyrbruget er ifølge ansøgningen opgjort til 3.458 kg N pr. år, hvilket er markant mindre end Miljøstyrelsens vejledende BAT krav på 7.994 kg N pr. år.

Ikast-Brande Kommune konstaterer, at der med det valgte staldsystem vil være mulighed for at producere konventionelt og økologisk.

Der er søgt om at anvende to ugentlige udmugninger med gødningsbånd som virkemiddel til at reducerer ammoniakemissionen. Anvendelsen af virkemidlet bevirker, at den beregnede emission fra husdyrbruget er mindre end 3.500 kg NH₃-N pr år. Husdyrbruget skal derfor ikke godkendes efter husdyrbruglovens §16 a, men efter dens §16b. Derfor stilles der vilkår om at gødningsbåndet skal udmuges (mindst) to gange ugentligt.

Ikast-Brande Kommune gør i den forbindelse opmærksom på, at vilkåret ved en senere ansøgning om udvidelse eller ændring skal videreføres.

Ikast-Brande Kommune bemærker – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf.

Ikast-Brande Kommune vurderer sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT med henblik på reduktion af ammoniakemissionen.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives **senest torsdag den 16. juli 2026**.

Følgende kan klage:

Ansøger, ministeren for grøn trepart – når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøtilladelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Carsten Hejlesen
Landbrug og Landzone

Interessentliste

Følgende har haft udkast til afgørelse til gennemlæsning:

Ansøger: I/S Frydensbjerg v/Jan Volmar og Birgit Hoffmann, Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande.
e-mail: frydensbjerg@mvb.net

Konsulent: Nina Laudal Jensen, Sagro, Birk Centerpark 24, 7400 Herning. e-mail: NLJ@Sagro.dk

Ingen øvrige har anmodet om at få udkastet tilsendt.

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
 - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
 - Den lokale miljøafdeling – e-mail: vestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest – e-mail: trvest@stps.dk

Konsulent: Nina Laudal Jensen, Sagro, Birk Centerpark 24, 7400 Herning. e-mail: NLJ@Sagro.dk

Afgørelsen er også sendt til ejere og brugere af følgende ejendomme:

- Engebækvej 55, 7330 Brande
- Skærlund Skolevej 24, 7330 Brande

Bilag

Bilag 1

Oversigt over lovgivning refereret til i nærværende afgørelse

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (*husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025 af lov om miljøbeskyttelse (*miljøbeskyttelsesloven*).

^v Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 af lov om naturbeskyttelse (*naturbeskyttelsesloven*).

^{vi} Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer) (EF-habitatdirektivet).

^{vii} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: <https://affald.ikast-brande.dk/media/25rdaodi/regulativ-for-erhvervsaffald-ibk-2025.pdf>

^{viii} Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (*olietankbekendtgørelsen*).

^{ix} Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (*husdyrgødningsbekendtgørelsen*).

Miljøteknisk redegørelse

Jan Volmar og Birgit Hoffmann

Skærlund Skolevej 20

7330 Brande

Udarbejdet den 2. juni 2025

Tilrettet den 26. maj 2026 og 10. juni 2026

Af miljørådgiver Nina Laudal Jensen

Ejer	Jan Volmar og Birgit Hoffmann
Driftsherre	Jan Volmar og Birgit Hoffmann
Kontakt	Jan Volmar og Birgit Hoffmann
Husdyrbrugets adresse	Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande
Ejendomsnr.	1464177
Matrikel og ejerlav	For husdyrbrugets anlæg
CHR	74506
CVR / P-nummer	17717871
Konsulent/rådgiver	Nina Laudal Jensen
Ansøgningsskema(er)	Husdyrgodkendelse.dk Skema nr.: 248081
Ansøgning efter husdyrloven	§ 16 b
Bilag	Skema nr.: 248081 er vedhæftet følgende bilag; - Miljøteknisk redegørelse

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	4
Ikke teknisk resumé.....	4
Basisoplysninger	5
Tidligere godkendelser	5
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	5
Biaktiviteter	5
IE-brug	5
Projektets erhvervsmæssige nødvendighed	5
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	6
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	6
Indretning og drift	6
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	9
Foderopbevaring	9
Afløbsforhold.....	9
Beliggenhed	10
Planforhold	10
Landskab.....	11
Afstandskrav	12
Naturområder.....	13
Ammoniakemission	13
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	15
Kategori 1-natur	15
Kategori 2-natur	15
Kategori 3-natur	15
§ 3 områder	16
Lugt	16
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	17
Støv.....	17
Støj.....	17
Rystelser	17
Lys	18
Til- og frakørsels forhold.....	18

Transporter	19
Fluer og skadedyr	20
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	20
Forslag til egenkontrol.....	21
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	21
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	21
Affald	22
Døde dyr	23
Grundvand	23
Vandforbrug og vandinstallationer	23
Energi.....	23
BAT (ammoniak)	24
BAT.....	25
Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	25

Indledning

Denne miljøtekniske redegørelse beskriver de fremtidige forhold på husdyrbruget på Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande, beliggende i Ikast-Brande Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 1089 af 16/10/2024 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

Ikke teknisk resumé

Ansøger ønsker en ny miljøtilladelse da der skal opsættes andet inventar og produktionsarealet øges i forbindelse hermed. Derudover ønskes der også etableret en ny møddingsplads.

Ansøger ønsker mulighed for en fleksibel ægproduktion. Der søges om mulighed for at kunne skifte fra økologisk ægproduktion til skrabeæg for at fremtidssikre ejendommen.

BAT-emissionskravet er overholdt.

Produktionen bliver ikke et IE-brug, da der ønskes vilkår om at der ikke kan indsættes flere høns end grænsen på 40.000 stipladser.

Anlægget ligger med god afstand til kategori 1 og 2 natur. Nærmeste kategori 1 natur er beliggende ca. 3,8 km fra ejendommen. Nærmeste kategori 2 natur er beliggende ca. 730 m fra ejendommen. Ejendommen har en beregnet totaldeposition på 0,3 kg NH₃-N til kategori 2 naturområderne og 0,0 kg NH₃-N til nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger til flere omkringliggende kategori 3 naturområder. Der sker ingen forøgelse i depositionen til områderne men falder derimod.

Ejendommen overholder alle afstandskrav ift. de beregnede geneafstande for lugt til både enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Ved ophør med driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøaffald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning.

Basisoplysninger

Tidligere godkendelser

Afgørelse		Projektets omfang
§11 godkendelse 17. januar 2017	Etablering af tilbygning til eksisterende stald og dermed udvidelse af dyreholdet.	Udvidelse af dyreholdet fra 10.500 årshøner til 17.706 årshøner.

Tabel 1. Tidligere godkendelse

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Udover Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande lejer og driver I/S frydensbjerg også Engebækvej 51, 7330 Brande hvor der drives en kvægproduktion.

Afstanden mellem de to ejendomme er ca. 600 m. Afstanden er større end 100 m og mere end halvdelen af den ukorrigerede geneafstand for lugt til beboelsesbygninger, som det fremgår af figur 1.

På baggrund af afstanden vurderes det at ejendommene ikke er forureningsmæssigt forbundet, derfor er det ikke nødvendigt at vurdere om der er teknisk eller driftsmæssig forbindelse. Der ansøges derfor om en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Skærlund Skolevej 20.

Engbækvej 51 - Andet husdyrbrug					
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]	Forureningsmæssigt forbundet	Undtaget af beregning
Gødningslager	Mødding	604	100	Nej	☐

Figur 1. Forureningsmæssig forbindelse fra husdyrgodkendelsen

Biaktiviteter

Der ønskes opsat et 50 kWh solcelleanlæg op suppleret med batterier til buffer.

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da der ikke ønskes mulighed for at anvende mere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

Projektets erhvervmæssige nødvendighed

Produktionsanlægget på Skærlund Skolevej 20, 7330 Brande, har en § 11-godkendelse fra 2017 og er dermed reguleret i forhold til antal dyr. Der ønskes nu at opdatere indretningen i den eksisterende stald til et moderne etageanlæg. Det er erhvervmæssigt nødvendigt at kunne tilpasse den eksisterende stald, så driften kan optimeres.

En løbende opdatering af produktionsgodkendelsen er en nødvendighed for alle landbrug. Dette sikrer en kontinuerlig tilpasning til den nyeste viden på miljøområdet.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der anlægges ikke nye indkørsler, veje m.m., og der sker ingen ydre bygningsmæssige ændringer eller opføres nye bygninger. Der sker dog renovering og udskiftning af anlæg i stalden. Der etableres en ny møddingsplads og der opføres en hvid fodersilo på 80 m³ med en højde på ca. 12 meter og 3 meter i diameter.

Indretning og drift

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige staldafsnit, dyretyper, staldsystemer og produktionsarealer.

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift (\$11 fra 2017)	Nudrift (\$11 fra 2017)	Ansøgt 2025
Æglæggestald	Høner, konsumæg. Økologiske, gulvdrift og gødningskumme(3*udmugning)	3075	3075	
	Høner, konsumæg. Økologiske, fler-etagesystem med bånd(2*udmugning)			4744
SUM		3075	3075	4744

Tabel 2. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

På figur 2 fremgår de fremtidige driftsbygninger, og på figur 3 kan en opgørelse over produktionsareal og staldsystem ses.

Figur 2. Situationsplan

Beregnings grundlag		
Stald bredde	15,00	Meter
Stald længde	123,00	Meter
Wintergarden bredde pr side	5,00	Meter
Wintergarden længde	123,00	Meter
Wintergarden 1 eller 2 sider	2,00	Stk.
Antal sektioner i anlæg af 2,40 m	49	Stk.
Effektiv system længde ex. Start/ende sektion	117,60	Meter
Start/ende sektion	1.80	Meter
Total system længde inkl. Start/ende sektion	119.40	Meter
Data		
Gulv areal (m2)	1.764,00	M2
System areal (m2)	1.749,30	M2
Wintergarden areal (m2)	1.230,00	M2
Total produktions areal (m2)	4.743,30	M2
% Gulv areal (inkl. Wintergarden)	50.20(63,10)	%
% System areal (inkl. Wintergarden)	49.80(36,90)	%
Produktionstype	Øko æglægger	
Antal dyr pr M2 (tilgængeligt areal)	12.00	dyr p/m2
Antal dyr pr M2 (Wintergarden)	6.00	dyr p/m2
Max Antal Dyr på Gulv og System	28.460	Stk.

Figur 3. Produktionsarealet i ansøgt drift

Beskrivelse af husdyrbrugets anlæg:

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved brug af nyttearealet i nudrift og 8-års drift.

Der sker som følge af det ansøgte en udvidelse af produktionsarealerne, i og med at inventaret i hønsestalden udskiftes til et etageanlæg.

- Bygning 1. Fodersiloer
- Bygning 2. Æg pakkeri og foderrum
- Bygning 3. Hønsestald
- Bygning 4. Ny mødding
- Bygning 5. Stuehus
- Bygning 6. Garage
- Bygning 7. Maskinhus

Bygning 8. Maskinhus

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg.

Gødningsandele			
Lagernavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger	Areal (m ²)
Ansøgt drift			
Mødding	Fjerkræ		144
Nudrift - Ingen data			
8 års drift - Ingen data			

Tabel 3. Husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg

Der opbevares ikke gylle på ejendommen.

Møg fra husdyrholdet transporteres ud af stalden via gødningsbånd mindst to gange ugentlig og opbevares i container på ny møddingsplads. Hønsemøg afsættes til biogas og leveres retur til gyllebeholdere på Engerbækvej 51.

Foderopbevaring

Der anvendes færdigblandet foder med tilsætning af eget korn til hønsene. Foder opbevares i eksisterende fodersiloer. Der opsættes en ekstra silo på 80 m³ til færdigfoder med en højde på ca. 12 meter og 3 meter i diameter samt i samme farve som de eksisterende. Siloen vil blive placeret i tilknytning til de eksisterende siloer. Derudover ønskes der mulighed for at flytte to siloer som er placeret øst for den største silo til lige vest for. Siloanlægget forventes at fremstå samlet og opstillet med 4 store siloer på række og de to små lige mellem dem og gavlen af stalden.

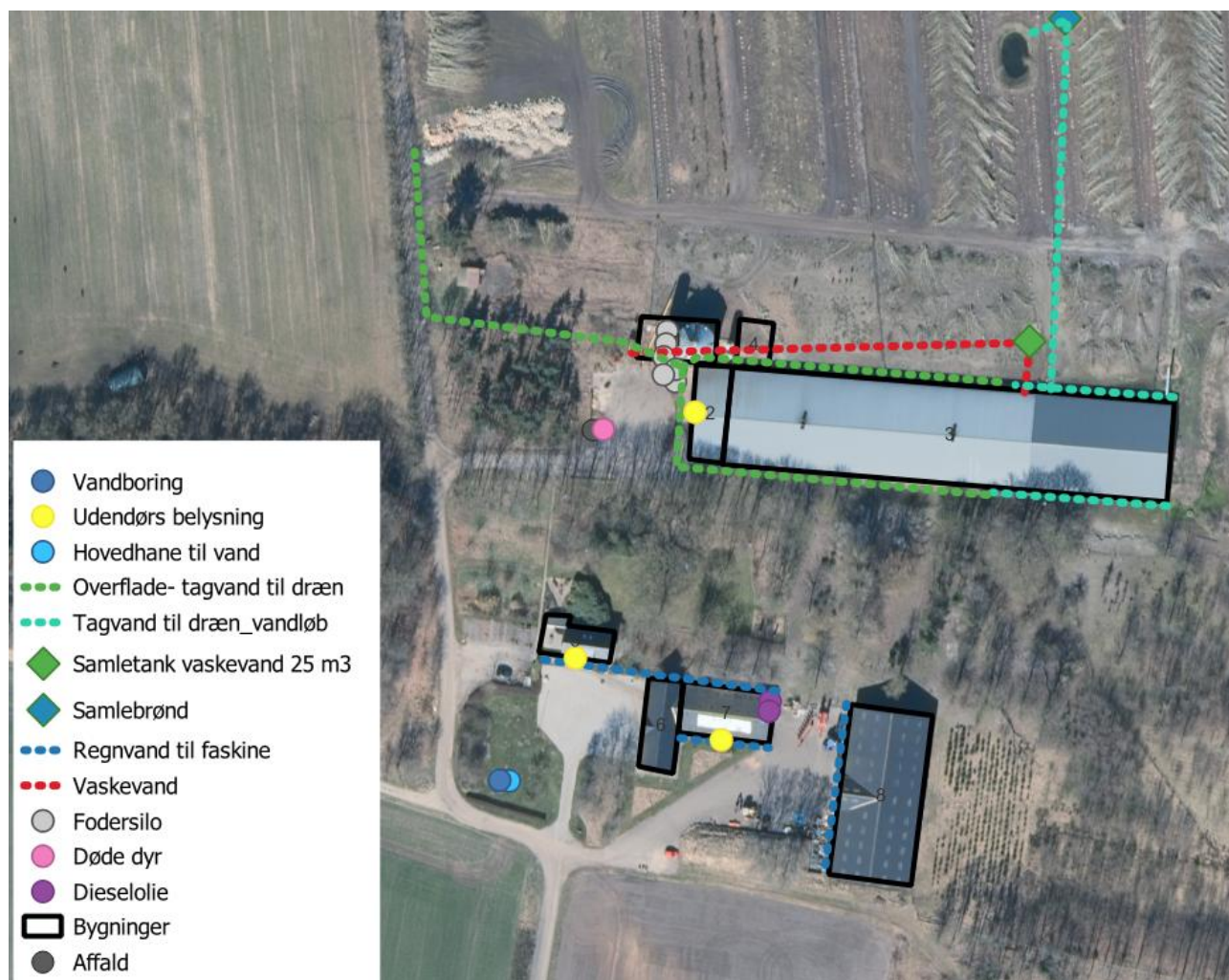
Afløbsforhold

Sanitært spildevand afledes til septiktank med en bundfældningstank på ca. 2 m³. Ejendommen er tilmeldt tømningsskema. Der er direkte udledning i grøft.

Staldene tørrengøres hovedsageligt. Vaskevand fra stald og vaskeplads opsamles i samletank og udsprinkles på udspretningsarealet i hønsegården tilplantet med pil og poppel, som opsuger næringsstofferne. Tagvand fra den nyeste del af stalden ledes til forsinkelsesbassin og tagvand fra den ældste del ledes til dræn og vider til grøft og derfra til vandløb.

Vaskevand fra æg pakkeri vil fremadrettet blive ledt til opsamling i samletank og udsprinkles eller afledes til anden godkendt opsamling.

Tagvand fra de øvrige bygninger afledes via faskine til dræn.

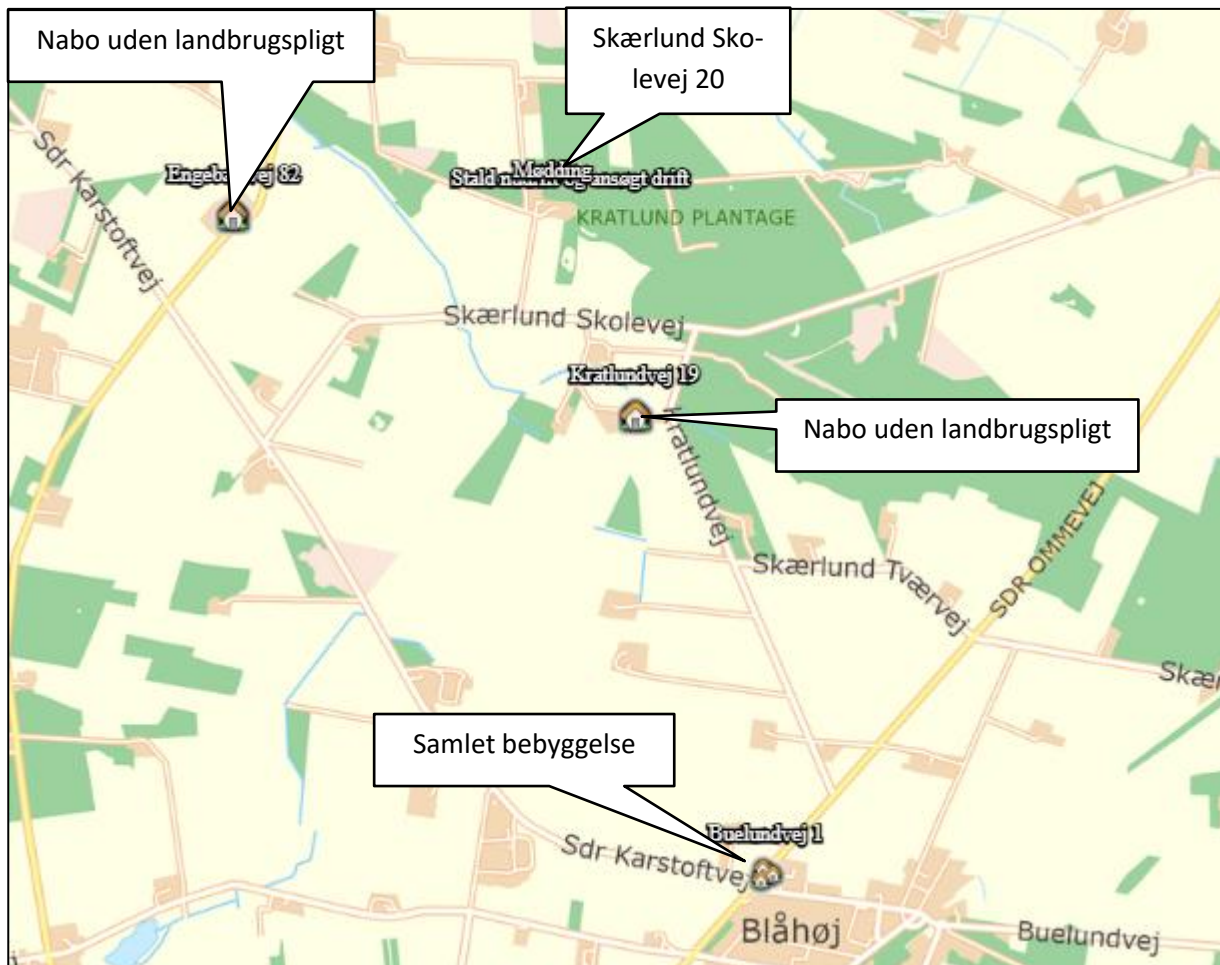
Figur 4. Afløbsplan

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land.

Det samlede produktionsanlæg ligger ca. 7,1 km sydvest for byzonen til Brande og ca. 2,1 km. Sydøst fra nærmeste samlet bebyggelse som er Blåhøj. Afstanden fra det nærmeste staldhjørne til nærmeste nabobeboelse er ca. 240 meter i nordnordvestlig retning (Skærlund Skolevej 24 ejes af ansøger). Næst nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Kratlundvej 19 som er beliggende ca. 780 m syd for ejendommen.

Figur 5. Ejendommens placering

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegninger og fredninger er blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet

Landskabet er i forvejen ikke uforstyrret.

Der er tjekket på <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/> "Fund og fortidsminder og der er ikke registrerede fund eller fortidsminder indenfor nuværende eller fremtidige bygninger.

Udpegninger:	Husdyrbruget ligger:	
	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	X	
Skovrejsningsområde		X
Lavbundsområde		X
Naturbeskyttelsesområde		X
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		X
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		X

Bevaringsværdigt landskab		X
Større sammenhængende landskab		X
Område for store husdyrbrug		X
Geologiske bevaringsværdier		X
Kystnærhedszone		X
Strandbeskyttelseslinje		X
Kirkebyggelinje		X
Skovbyggelinje	X	
Å beskyttelseslinje		X
Sø beskyttelseslinje		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Fredede områder		X
Fortidsminde beskyttelseszone		X
Habitatområde		X
Råstofområder		X
Boringsnære beskyttelsesområder		X
Område med særlig drikkevandsinteresse		X
Nitratfølsomt indvindingsområde		X
Sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde		X
Jordforurening V1		X
Jordforurening V2		X

Tabel 4. Landskabelige udpegninger

Ejendommen ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Ejendommen er placeret indenfor skovbyggelinje. Nødvendigt landbrugsbyggeri er tilladt indenfor skovbyggelinjen.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Nærmeste	Afstand (m)	Beskrivelse	Afstandskrav (m)
Byzone	>7100	Brande	
Samlet bebyggelse	>2100	Blåhøj	
Nabobeboelse	241	Skærlund Skolevej 24	50 m
Kirkebyggelinje	>1900	Skærlund kirke	
Sommerhusområde	>18000	Skovbrynet i Vesterlund	50 m
Naboskel	40	Målt fra ny mødding til Skærlund Skolevej 24 (ejet af ansøger)	30 m
Beboelse på samme ejendom	52		15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	Ukendt	25 m
Almen vandindvinding	>50		50 m
Ikke almen vandindvinding	103	Boring 104.1358	25 m
Vandløb	427	Sydvest for ejendommen	15 m
Dræn/grøft	>15	Ingen åbne dræn nærmere end 15 m fra bygninger	15 m
Sø	140	§3 sø syd for hønsestalden	15 m
Offentlig vej – privat fællesvej	70	Skærlund Skolevej	15 m

Tabel 5. Afstandskrav

Afstandskravene er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 3.458,3 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 3 eller 6 meter.

Kildehøjde er i beregningerne sat til 6 m da staldene er naturligt samt mekanisk ventileret. Ruheder er valgt som *Landbrug / skov* i oplandet og efter beskaffenheden af naturarealet vurderet ud fra luftfotos i det enkelte naturpunkt f.eks. *Blandet natur med lav bevoksning*.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden og nudriften fastsat til produktionsarealet, som er godkendt den 17. januar 2017.

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3055,1	403,2	3458,3
Nudrift	4612,5	0,0	4612,5
8 års-drift	4612,5	0,0	4612,5

Figur 6. § Samlet ammoniakemission i 8 års drift, nudrift og ansøgt drift.

Forskellen mellem ansøgt drift, nudrift og 8. års drift udgøres af;

Anlæg

- Der opnås en reduceret udledning ved overgang fra 8. års drift og nudrift til den ansøgte drift, som følge af ændringer i staldsystemet. Den lavere emission skyldes, at der i det nye system indføres et andet udmugningsprincip.
I eksisterende miljøgodkendelse er der regnet med en reduktionseffekt på 69 %. Denne reduktion er ikke optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste. Derfor er reduktionseffekten i nudrift og 8-års drift justeret til 36 %.

Anvendte virkemidler i ansøgt drift;

- 2 gange ugentlig udmugning – effekt 30%

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under afsnittet "Indretning og drift".

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
§ 3 sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,6
Kat 3 mose b	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,2
Kat 3 mose a	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,6
Kat 3 hede c	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	1,9
Kat 3 hede b	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,5
Kat 3 hede a	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	1,0
Kat 2 hede	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3
Kat 1 nedbrudt højmoser	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0

Tabel 6. Naturberegninger

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 3,7 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 63: Mose ved Karstoft Å.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 3,7 km nordvest for det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 675 m nordvest for, det nærmeste kategori 2 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,3 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

Kategori 3-natur (*ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2*)

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

§ 3 områder

Af figur 7 fremgår de områder, som nærmest anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 7. § 3 arealer nærmest husdyrbruget.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det f.eks. staldindretning, ventilations-system (afksthøjde), geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

Der er naturlig/mechanisk ventilation, der er i drift hele året, i alle stalde.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk* ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal.

I skema 248081 er der beregnet lugtemission fra staldene.

Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Samlet resultat af lugtberegning ? i						
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Engebækvej 82	0	FMK	97,4	97,4	1081,7	Ja
 Kratlundvej 19	0	FMK	97,4	97,4	788,4	Ja
 Buelundvej 1	0	FMK	173,2	173,2	2315,3	Ja
 Brandlund By, Brande	0	FMK	308	308	7254,8	Ja

Tabel 7. Lugtgeneregning.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte

Støv

Eventuelle støvende aktiviteter kan forekomme fra ventilationsanlægget, fodersnegl og til- og frakørsler. Håndtering af foder sker i lukkede systemer, hvilket reducerer støvemission. Der kan desuden forekomme støv ved indblæsning af foder. Der er cyklon på silo.

Der er langt til omboende så de generelle støvgener vurderes at være minimale.

Støj

De væsentlige støjklender fra husdyrbruget vil være ventilationsanlæg, transporter, rengøring og fodersnegl.

Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene. Øvrige støjklender er kørsel med landbrugsmaskiner, til- og frakørsel af foder og dyr. Leverance af foder og afhentning af dyr foregår så vidt mulig indenfor normal arbejdstid på hverdage, dog kan f.eks. afhentning af æg også forekomme i weekender.

Til og frakørselsforholdene ligger også afskåret fra omboende, så det vurderes ikke at forekomme gener i form af støj til naboerne.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Lys

Der er installeret lysstyring, således lyset ikke er tændt unødigt. Dyrenes behov for lys er fastlagt i national lovgivning. Der er ingen lysplader i taget på stalden. Desuden er stalden omkranset af beplantning og skærmer dermed mod indkig.

Der ændres ikke belysningsforholdene i forhold til nudrift.

Til- og frakørsels forhold

Til ejendommen er der fire indkørsler. Det er primært den nordligste og den sydøstligste indkørsel, der anvendes i forbindelse med driften. De midterste er indkørsler til stuehuset. De fleste tunge transporter til og fra ejendommen vil ske ved den nordligste udkørsel.

Der er ingen nabobeboelser i nærheden af de nuværende indkørsler.

Figur 8. Til- og frakørselsforhold

Transporter

Transporter sker i forbindelse med håndtering af dyr, afhentning af æg, afhentning af husdyrgødning, levering af foder m.m. Hovedparten af de daglige transporter foregår i dagtimerne. Udsætning af gamle høner, samt indsætning af nye hønniker kan forekomme uden for normal arbejdstid.

I nedenstående tabel er der angivet et forventet antal transporter. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift
Husdyrgødning	30	40
Foder	52	52

Afhentning af æg	104	104
Høns til ejendommen	1	4
Høns fra ejendom		4
Døde dyr	26	26
Dagrenovation	26	26
Øvrige	15	21
Samlet antal transporter	254	277

Tabel 8. Antal transporter til og fra ejendommen.

Æg afhentes to gange ugentligt, normalt på hverdage og i dagtimerne. Foder leveres cirka én gang om ugen, og aflæsningen foregår hurtigt.

Det tilstræbes, at alle aktiviteter i forbindelse med den normale drift finder sted i tidsrummet kl. 07.00–18.00 på hverdage, og ikke på søn- og helligdage.

DAKA afhenter døde dyr, når containeren er tilmeldt til tømning.

Udsætning af høner samt indsætning af nye høns tilpasses aftages og opdrætters planer. Derfor kan det ske udenfor for normal arbejdstid. Da der er tale om årlige aktiviteter, forventes de ikke at medføre unødige gene.

Antallet af transporter forventes at stige en smule som følge af en mindre stigning i antal høns.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Høns spiser fluelarver og der er således ikke fluer i stalden.

Rottebekæmpelse sker via privat sikringsordning.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: spild af kemi eller olie og brand.

Minimering af risiko for uheld

Dieseltanke, smøreolie og spildolie står indendørs i maskinhus på betonunderlag og uden afløb. For at minimere risikoen for spild sker påfyldning af diesel altid under opsyn. Eventuelt spild opsamles med sugende materiale som findes i nærheden.

Der opbevares minimalt af kemi på ejendommen da den i dag drives økologisk.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Hvis der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

Forslag til egenkontrol

- Der benyttes en staldtavle og logbog til daglig kontrol med: foderforbrug, vandforbrug, kølerumstemperatur, dødelighed og ægproduktion.
- Der noteres også uregelmæssigheder i forhold til driften; eksempelvis strømsvigt, kølerumssvigt m.m.
- Dato for rengøring ved holdskifte bliver også noteret.
- Anlæggets drift kontrolleres ugentlig, når produktionsdata bliver opgjort.
- Bedriften anvender et egenkontrolprogram, der opbygget efter HACCP-principperne. Programmet er specielt tilrettet konsumægsproduktion.
- Bygningerne bliver tjekket udvendigt og indvendigt, sammen med anlægget og inventaret i forbindelse med holdskifte.
- Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.
- Der bliver årligt udarbejdet gødnings- og sædskifteplaner/regnskaber.

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der forskellige former for olie, herunder dieselolie og smørelolie.

Dieselolie

Dieselolie bruges til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i maskinhuset i tre overjordiske tanke med følgende kapacitet og årstal:

- 5.900 liter (opstillet i 2019)
- 1.800 liter (opstillet i 2010)

- 1.800 liter (opstillet i 2008)

Alle tanke er placeret på fast bund uden afløb og er udstyret med overfyldningsalarm for at minimere risikoen for jordforurening ved påfyldning.

Smøreolie og spildolie

Smøreolie bruges til vedligeholdelse af traktorer og andre maskiner. Den brugte olie (spildolie) opbevares i 200-liters tromler i maskinhuset. Tromlerne er ligeledes placeret på fast bund uden afløb.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier i meget begrænset omfang. Ejendommen drives økologisk på nuværende tidspunkt og derfor opbevares der ikke pesticider.

Der opbevares mindre mængde af kemikalier i form af rengøringsmidler.

Medicin

Medicin til vacciner vil blive opbevaret i køleskab. Der anvendes stort set ikke medicin i produktionen. Evt. medicinrester og brugte kanyler afleveres til godkendt modtager.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Ikast-Brande Kommune, og det kildesorteres i fraktioner efter gældende affaldsregler.

Fast affald:

Pap og papir afleveres til genbrug. Erhvervsaffald (plastik, sække m.v.) kommer i 8 m3 stor container, som tømmes af renovationsfirma. Husholdningsaffald bortskaffes med den kommunale ordning.

Farligt og klinisk risikoaffald

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i maskinhus. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Kanyler, flasker og knive opsamles og afleveres til godkendt modtager.

Olie- og kemikalieaffald:

Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Døde dyr

Døde dyr opbevares i fryser og afhentes af DAKA ved behov.

Grundvand

Husdyrbruget ligger ikke indenfor boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde, særlige drikkevandsinteresser eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde.

Der er en drikkevandsboring på husdyrbruget, DGU nr. 104.1358.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vandforbrug og vandinstallationer

Der bruges vand til drikkevand og rengøring af ægpakkeri og stald.

Det nuværende vandforbrug er ca. 1.500 m³. Vandforbruget forventes at stige til ca. 2.500 m³ som følge af drikkevandsbehovet til det lidt større hønsehold.

Der er drypstop på drikkevandssystemet. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrenser.

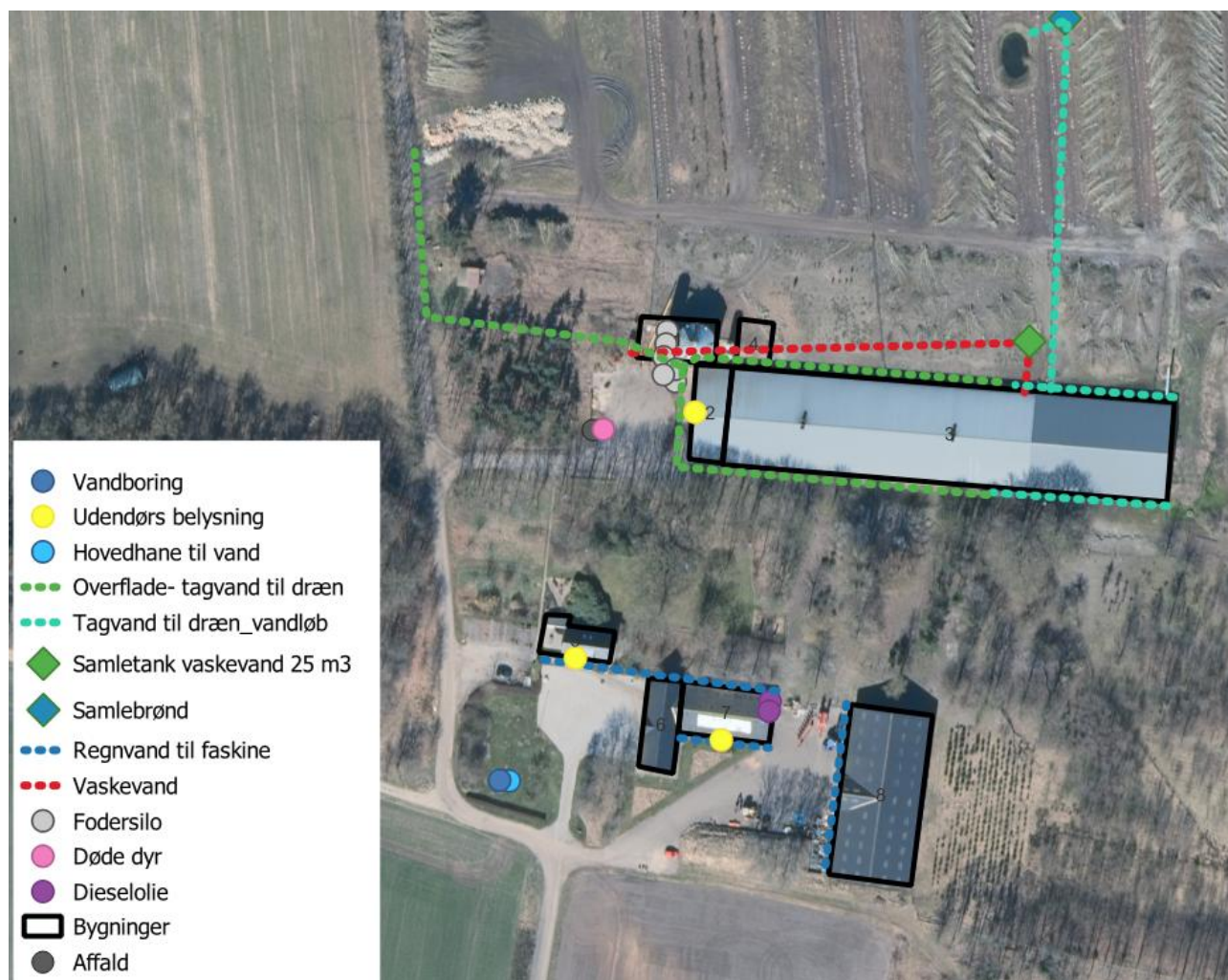
Energi

Elforbruget anvendes hovedsagligt til ventilation, belysning, markvanding og udfodring.

Det nuværende elforbrug er ca. 100.000 kWh og der forventes ingen ændring.

Af energibesparende teknikker kan nævnes LED lys intern i systemet og frekvensstyret ventilation.

Udendørs belysning har bevægelsescensor eller tændes manuelt ved behov. Indendørs belysning styres ved styringsprogram.

Figur 9. Oversigtskort

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk*. BAT-emissionskravet er overholdt.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	7590	403	7994
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3055	403	3458
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	4535
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 9. BAT-beregning

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Æglægger stald	Høner, konsumæg; Fler-etagesystem ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,60	0,92

Tabel 10. Forudsætninger for BAT-beregning

BAT

BAT-niveauet er opnået ved at, der er anvendt:

- 2*ugentlig udmugning

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Ejendommen er placeret langt fra den danske grænse.